

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Poljanska cesta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastonj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 21.

V Ljubljani, 10. septembra 1896.

Letnik II.

„Slov. Narodu“ kratek odgovor.

Nekov »Narodov« pohajkalec je nedavno zveržil pod črto neslanih dovtipov in surovih psov o shodu krščansko-socijalnih delavcev. Že večkrat smo čuli, da se mora takozvana slovenska inteligenca sramovati svojega surovega glasila, in to je iznova dokazal »Narodov« kronist »Y«, ki hodi na prežo k delavskim shodom. Sram sme biti »narodno« gospôdo, ki se posmehuje delavskim napörom za človeške pravice. Povsod se usti, da pospešuje vsestranski napredek slovenskega naroda, a skušnja uči, da so vse nje trditve le prazne, puhle besede, katerim vsak razsoden človek že davno več ne veruje. »Narodovci« na videz obsojajo socijalno demokracijo, ker stojé na vzvišenem stališču in se sramujejo žuljavih rok in kvedrastih čevljev, kakor je že naglašal eden njihovih prvakov, skrivaj pa se veselé socijalnih demokratov, ki udrihajo po katoliških delavcih in njihovih prijateljih. Kratko vam povemo: Od vas nismo nikdar nič pričakovali in ne pričakujemo, ker vsa vaša ljubezen do ljudstva, posebno do delavskih stanov je gola hinavščina. Vi kalite vodo ter hujskate ljudstvo, da bi v kalnem ribarili. To je vaš namen, katerega pa smo delavci sploh že davno spoznali.

Zapomnite si dobro, da delavska organizacija napreduje brez vas, ker tacih prijateljev ne potrebuje, ki nam mečejo le polena pod noge ter hočejo, da bi jim še pete lizali. Priprosti delavec se po težkem dnevnem delu trudi in muči za svojo izomiko, kakeršne nismo imeli prilike slišati po srednjih in visokih šolah; in če ste vi z veliko žlico najedli se brezverskega in kapitalističnega liberalizma, s tem še niste dokazali, da ste proučili program krščansko-socijalne stranke. Ko bi pri »Narodu« razumeli naš delavski program, ali ko bi se potrudili, da ga proučé, gotovo bi že izpolnili svojo obljubo, da prerešetajo naš program. Toda še do danes zaman čakamo in pregledujemo »Narodove« umazane predale.

Sicer je naša glavna naloga, da po svojih močeh in razmerah pripomoremo k zakoniti organizaciji delavskih stanov na podlagi krščanske pravičnosti; vendar pa se poleg tega dobro zavedamo svojega materinskega, slovenskega jezika. Po svojih skromnih močeh bomo

tudi radi podpirali narodne težnje, toda ne po navodilu »Slov. Naroda«, ki se roga in posmehuje delavskemu stanu. Mi se ponasamo s slovensko trobojnico, med tem, ko ste vi v družbi socijalnih demokratov v »narodni« Idriji slavili izvolitev novega župana v senci rudečih, internacionalnih zastav. Dela vaša govoré, kaj ste in kaj znate! Slovensko delavsko ljudstvo si bode brez vas, ker tako hočete, z neumornim delom in zakonitim potom priborilo to, kar mu gre. Priprosti delavci pojdejo med narod ter mu pokažejo, kdo je njegov prijatelj in nasprotnik. Ali vas ne polije rudečica sramote, da se vi kot »voditelji« naroda sramujete priprostega delavca in oratarja, kateremu bije takorekoč zadnja ura. Družite se z nasprotniki in tujci, samo da obsedite v sedlih. A pride čas, ko telebnete na tla med dva stola. Čim preje, tem bolje!

Delavec.

Shod slovenskih delavskih stanov.

(Konec.)

4. Gledé na obrtne nadzornike (por. Rakovec) zahtevamo:

a) da se pomnoži število delavskih nadzornikov z odločnimi, pravičnimi, strokovno - izobraženimi možmi, katerim naj se pridélé tudi delavci. Poslednji naj se zato odškodujejo ali pa trajno nastavijo kot nadzornikovi pomočniki;

b) za delavke naj se nastavijo ženske obrtne nadzornice;

c) da mora biti delovanje obrtnih nadzornikov delavcem v korist, se jim mora dati več pravic, pred vsem se pa mora poostriiti obrtni kazenski zakon. Za posamezne prestopke delodajalcev naj se določi poleg denarne tudi občutna telesna kazen;

d) obrtni nadzorniki morajo nadzirati tudi delavnice in delavska stanovanja in skrbeti, da se vse odstrani, kar je nevarno zdravju in nramnosti. V tem oziru se morajo vsprejeti stroge določbe v delavski red. Delodajalec, ki malomarno nadzira delavce v tem smislu, naj se strogo kaznuje. V tem smislu se mora predrugáčiti sedanji obrtni zakon. (Predlagala Gostinčar in Korosec.)

e) Vsak vpliv podjetnikov na obrtnega nadzornika naj se najstrožje kaznuje.

5. O delavski organizaciji se izražajo zastopniki slov. del. stanov sledeče (poroč. Gostinčar):

a) Najprej se moramo dobro poznati. Zato treba, da dobimo pregled vseh delavcev in delavk po Slovenskem in njih razmer. V ta namen naj se sestavijo vprašanja, ki naj se tiskana razdelé mej delavce posameznih podjetij, od koder naj se odgovorjena vrnejo izvrševalnemu odboru slovenskih delavskih stanov.

b) Da se to doseže, je treba zaupnih mož, ki naj si jih po jednega ali po več izvolijo somišljeniki po posameznih krajih. Zaupni možje imajo dve glavni nalogi:

α) poročati vsako o delavskih zadevah važnejšo stvar izvrševalnemu odboru in sploh biti ž njim vedno v tesni zvezi;

β) agitovati za kršč. soc. društva in za poštene časnike naših načel, zlasti za »Glasnik«, agitovati in delovati z vsemi postavnimi sredstvi proti slabim časnikom, pred vsem pa vzbujati in vzgajati nove za agitacijo sposobne moči.

Te resolucije je utemeljeval Gostinčar v daljšem govoru, rezko karajoč one, ki ne storé v tem oziru svoje dolžnosti.

G. Zalesjak je stavil sledeči predlog, kateri se je sprejel:

Izvrševalni odbor naj izdela pravila za zvezo vseh nepolitičnih krščansko-socijalnih društev na Slovenskem. Načrt, kako naj deluje in si dobiva denarna sredstva, izdela osrednji odbor slov. delavskih stanov in naj o tem čim najprej poroča skupnemu shodu.

Slednjič se sprejme še predlog Gostinčarja in Jakopiča:

Izvrševalni odbor naj razmišlja o samostojni organizaciji slov. rudokopov in železničarjev v krščansko-socijalnem smislu, naj izdela potrebna določila in naj o tem poroča prihodnjemu shodu.

Izvoljeni so v izvrševalni odbor: za kmečki stan: g. Jaklič v Dobropolju, č. g. Hladnik v Črnem Vrhu, č. g. dr. Janežič; za obrtni stan: gosp. Kregar in Žan v Ljubljani; za delavski stan: Gostinčar, Zalesjak, Ziller v Ljubljani.

Naša organizacija.

Slov. katol. delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 35. in 36. tednu 41 gld. 70 kr. za podporo svojim obolelim članom. — Umrli je dne 3. t. m. društveni redni član Tomaž Šetina. N. v m. p.! — Onim čč. gg., ki so se že blagovolili odzvati naši doposlani prošnji, izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo. Bog povrni stotero in obudi mnogo posnemalcev, da bomo mogli biti kos težavni nalogi. Prosimo najljubneje! Ob enem pa prosimo vse čč. gg. podporne člane, ki še niso doposlali zastale letnine, naj bi blagovolili doposlati dotično malenkost.

Shod pri Ferlinču. V nedeljo, dne 6. t. m. priredilo je slov. katol. delavsko društvo v Ferlinčevi gostilni v Ljubljani javen društven shod. Podpredsednik Ziller otvori shod ob 1/45. uri, pozdravi v imenu društva navzoče zborovalce ter potem v jedrnatih besedah razlaga pomen volilne pravice. Volilna reforma, ki jo je vsprejel naš državni zbor, je naravnost zasmeh delavskega ljudstva. Potem omenja, koga bomo mi delavci v peti kuriji volili svojim poslancem, ter pride do tega, da moramo mi voliti moža iz svoje srede — delavca. Ta mora pa biti dober kristjan in vnet Slovenec. Govornik zahteva tudi od deželnega zbora, da isti sklène zakon, po katerem naj se razširi volilna pravica tudi na deželne zборе, ter stavi v tem smislu sestavljeno resolucijo, v kateri se odločno zahteva, da deželni zbor sklène, da se vpelje občna, direktna in tajna volilna pravica za vse polnoletne možke državljane. Resolucija je bila vsprejeta jednoglasno. — Gostinčar potem poroča k 2. točki o nedeljskem počitku. Pravi, da je žalostno znamenje današnjega časa, da se moramo pogotovati za nedeljski počitek. Da nimamo zakonito strogo določenega nedeljskega počitka, tega so krivi oni konservativni državni poslanci, ki se zvezujejo v koalicijo z najhujšimi nasprotniki krščanstva — z liberalci, ter pri tem pozabljajo svojih krščanskih načel. Potem stavi resolucijo, v kateri se notarska kakor tudi odvetniška zbornica pozivlje, da upelje pri vseh notarjih in odvetnikih popoln nedeljski počitek za vse nastavljene uradnike in pisarje. Se soglasno vsprejme. — Bahar poroča o tretji točki: zavarovanje za slučaj starosti in onemoglosti delavcev. V svojem izbornem govoru odkriva krvaveče rane, vsled katerih trpi toliko ravno delavski stan. Ko delavec ne more več delati, mora prosjačiti kruha od hiše do hiše in še to se mu po zakonu prepoveduje. Žalostno je, da si delavec vsled zelo slabe plače tudi v 40 letih svojega truda ne more več toliko prihraniti, da bi v svoji starosti živel v miru. Pozivlje navzoče, naj bodo složni in vstrajni v boju za naša prava. Poslušalci so govor burno odobraval. — Ziller omenja slučaja, ki se je pripetil pretečeni teden v Ljubljani, ko je neki 73 let stari delavec umrl skoro pri svojem delu. Delati je moral, da je pri delu obnemogel in takorekoč pri delu umrl. — K četrti točki govori Gostinčar in pojasnuje temelj krščansko-socijalnega načrta, ki je: krščansko katoliška vera in pa pravo domoljubje. Govornik kritikuje sedanje gospodujoče stranke ter pravi, da še dosedaj nobena od teh za ljudstvo v resnici ni ničesar storila. Omenja koalicije liberalcev in konservativcev, katera deluje na roke kapitalistom, kakor je razvidno iz obravnave o sladkornem vprašanju. Omenja prihodnje volitve mesto umrlega poslanca kanonika Kluna ter upa, da bode tukaj voljen mož, ki se je odločno izjavil za ves krščansko-socijalni program. Sedanje stranke morajo izginiti s površja, ker so se preživele. Mesto njih nastopite dve radikalni stranki, in te ste: krščansko-socijalna, ki se bori za svoje nazore z mečem sv. vere, in pa soc. demokratična, ki se bori za preosnove sedanje družbe na podlagi

materijalizma. — Ker se na poziv predsednika ni naveden več oglašil k besedi, je predsednik shodu Ziller z slava-klicem krščanskemu socializmu zaključil shod ob 7/7. uri zvečer. Zborovalcev se je seslo kakih 400.

Javen shod slov. kat. del. društva, 16. avg.

(Konec.) Le v znamenju križa je zmaga in rešitev za ljudstvo. Socialni demokratje hočejo bolno človeštvo ozdraviti po načinu obeh zdravnikov, ki odrežejo vsak bolni ud; krščanski socialisti zdravijo po Kneippovem načinu: kri se mora napeljati tje, kjer je manjka, od tam, kjer je preveč; gospodarska kri je kapital. — Tretji govornik Jakopič je odgovoril na vprašanje: Zakaj smo protisemitje? Z zgodovinskimi podatki je dokazoval škodljivost židovskega naroda za krščansko ljudstvo. Za delo niso bili nikoli, vedno so bili pijavke na narodnem telesu; tako je bilo že v rimskem cesarstvu, potem v srednjem veku, zlasti pa sedaj v naši dobi: Rothschildova zgodovina, zgodovina turškega Hirscha, borzni polom 1873, 4 milijoni vrženi v žrelo sladkornim židom, akcijsko gospodarstvo, borzne sleparije. „Med na jeziku, strup v srcu“. Njih vpliv na pravost. Bodimo protisemitje, ne pa židovsko orodje, kakor socialni demokratje!

Predsednik Ziller pozivlje nasprotnike, ki so navzoči, naj ugovarjajo, če morejo; — vse molči. — Nato nastopi, živahno pozdravljen, dr. Krek in govori o naravnem temelju socialnega vprašanja, kateri je: človek ni materialen stroj, ampak bitje, ki ima dušo in telo. Da ima človek dušo, to je glavno vprašanje, od katerega rešitve je odvisno, ali smo kristjani ali socialni demokratje. „Pridiga se peča navadno s svetniki, zato bom tudi jaz prišel s svetnikom, a ne katoliškim, ampak s socialnodemokratiškim svetnikom, židom Engelsom, katerega podoba poleg slik svetnikov žida Marksa in žida Lassala socialni demokratje časte na najodličnejših mestih“. Ko je ta svetnik umrl, je kot relikvijo zapustil spis, v katerem dokazuje, da se je po delu razvil iz prasline preko polžev, kuščaric, oslov, slonov i. t. d. in slednjič preko jako nadarjenih in inteligentnih opic — človek, kateri seveda nima duše. Govornik našteva nekaj modroslovnih dokazov, da človek ima dušo, in da je to podlaga za rešitev socialnega vprašanja. „Tu stojim, vsak trenotek pripravljen dajati odgovor vsakomu, kdor misli, da se z znanostjo dajo odpraviti katoliške dogme!“ — Dasi je bil govor strogo znanstven, vendar je pričelo odobravanje pri posameznih odstavkih, da ga je občinstvo umelo. — Zadnji govornik je bil Gostinčar, kateri je našteval, kaj so krščanski socialisti že storili za delavske stanove: Mejebojno spoznavanje in organizacija napreduje, katol. slov. del. društvo, podpora bolnikom, konsumno društvo, poučno zabavno društvo za mladeniče, društvo za delavke, pevsko društvo „Zvon“ itd. Nato našteva še več stvari, katere se morajo izvršiti v kratkem: izobraževanje delavcev, skrb za železničarje, za pisarje, nedeljski počitek, podpora za starost itd. — Č. gosp. Korošec govori o potrebi zjedinitvenja Slovenije, zatrjuje, da imajo delavci tudi medštajersko duhovščino obilo prijateljev, ka-

teri hote delovati za njih blagor, kakor je zadnji čas pokazal sam knezoškof Mihael, in predlaga konečno, da se pošlje udanostna izjava svetemu očetu papežu Leonu XIII. — socialnemu papežu. Predlog sprejet z velikanskim navdušenjem. — Gostinčar govori tudi o potrebi zjedinitvenje Slovenije, katero so naši narodnjaki tako sramotno pozabili, in zahteva, da se stavi ta točka v program kršč. socialne stranke. — Burno odobravanje. — Stud. iur. Pavletič govori o položaju na Goriškem in zagotavlja zborovalce, da bo kmalu prišel čas, ko se bo kršč. socialni prapor razvil tudi tam, kjer so neizobraženi, le za svoje osebne interese skrbeči ljudje tako sramotno sprejeli poštene slov. delavce. — Predsednik pozivlje zopet nasprotnike, če imajo kaj ugovarjati. — Molk. — Gostinčar prebere vse sprejete resolucije, na kar se s slavakci na papeža in cesarja zaključil shod.

Iz Vrhnike. Obljubil sem Vam poročati o shodu tukajšnjih rudečkarjev, a ni o njem ne duha ne sluha. Odkar jih je 22. m. m. zapustil prvi vodja, je vse zapalo. Za odhodnico se je prav dobro pilo; pri ti priliki je izročil odhajajoči vodja tudi svojo blagajno; komu, ne vem. Naši sociji sedaj nimajo nič korajže; niti povedati si ne upajo naravnost, da so židovski hlapci. Vse je zbegano. Zato je nujno potrebno, da v kratkem obiščeta Vrhniko gg. Železnikar in Kordelič, da se rešita demokratično poslopje popolnega razpada. Pot vama bo gotovo še dobro v spominu, za trud vaju pa tudi bogato odškodujejo. Poučiti pa morata rudečkarje malo bolj, kakor sta jih v vasi Verd, ker sicer izgubita še tisto malo trohico kredita, kar ga še uživata mej njimi. Da bodo »Glasnikovi« bralci vedeli, kako znajo taki vodje agitovati, jim navedem samo jeden res praktičen način. V vasi Verd pri Vrhniki je naletel rudečkar na priprostega a značajnega delavca ter mu takole govoril: »Ti boš plačal 11 kr. mesečnine in dobival boš zato 15 gld. na mesec«. Kako je to mogoče, ne vem in tudi ni vedel oni, a uvidel je, da so to sami sleparji. V »Glasniku« sem nedavno čital, da so dobili 4000 gld., potem ni čudno, če tako denar trosijo. Vendar se vkljub temu naši agitatorčki zelo pritožujejo nad slabo plačo in nočejo nič »delati«. Morda še celo toliko ne dobé na mesec, kakor »ubogi« Čobal v Zagorju, ki se mora jeziti in peniti za borih par goldinarčkov. Morda te vrstice kaj pomagajo; o tem prihodnjič več.

Slov. katol. izobraževalno društvo se snuje v Križih pri Trziču. Dotična pravila so se že predložila pristojni oblasti v potrjenje in je upanje, da prične novo društvo kmalu poslovati.

Javen shod v Starem Trgu pri Ložu. V nedeljo, dne 30. avgusta je priredilo ljubljansko slovensko katol. delavsko društvo javen shod v Starem Trgu, katerega se je vdeležilo nad 1000 ljudi, večinoma mož, in kateri se je sijajno obnesel. Shodu je predsedoval društveni podpredsednik Ziller. Točno ob 3. uri otvori zborovanje in pozdravi navzoče. Prvi govori č. g. Peharc, ki v izbornih besedah pozdravi zastopnike društva ter spodbuja poslušalce k vztrajnosti in k tesnemu zdru-

ženju v boju zoper kapitalistične pijavke. Za njim govori društvenik Ziller o veri in narodnosti ter primerja krščansko-socijalna načela z onimi naših nasprotnikov. Dalje opozarja na slabe posledice današnje brezverske vzgoje posebno na višjih šolah ter končno pojasni nezdrave razmere v sedanjih postavodajalnih zastopih. Nato poroča gosp. deželni poslanec Modic o svojem delovanju v deželnem zboru ter zagotavlja navzoče volilce, da bo vedno zastopal njihove interese v krščansko-socijalnem smislu. Konečno jih pozivlja, naj mu le vedno izražajo svoje želje, po katerih se bode vselej vestno ravnal. Društvenik Jakopič govori o krščansko-socijalni organizaciji in pojasnjuje njeno potrebo za vse delavske stanove. V svetli luči nariše pogubno delovanje židovskih kapitalistov, ki se vsiljujejo ljudstvu za voditelje, je izsesavajo ter imajo sedaj v rokah vsa vplivneja mesta. Konečno omenja socijalnih demokratov, ki so se popolno dali vjeti židovskim voditeljem in od njih zamen pričakujejo rešitve. Nato govori društvenik Gostinčar o liberalizmu, pojasni njegov začetek in njegov pogubonosni vpliv na sedanje razmere. Omenja kršč. socij. programa, po katerem je jedino mogoče dospeti do zmage nad kapitalizmom, navdušuje poslušalce za zadrage in Raiffeisenove posojilnice ter primerja naše zahteve z onimi naših nasprotnikov. Kot zadnji govornik nastopi g. Kregar, ki krepko zavrača razne trditve socijalnih demokratov tako gledé sostave kršč. socijalnega načrta, kakor tudi gledé vodstva obeh strank. Proti koncu govori o pomenu raznih štrajkov, od katerih imajo navadno koristi le kapitalisti in pa delavski vodje. Okolu 7. ure zaključí predsednik s slava klici na papeža in cesarja sijajni shod, katerega razun soc. dem. Prezeljna, ki je povedal par neslanostij, ni motila nobena stvar. Vsi zadovoljni z vspehom so se razšli zborovalci z lepo okrašenih prostorov, ponavljajoč rek, ki se je nahajal nad vhodom: »Ljudstvo slovensko, združi se tesno, zmaga je tvoja, delo je resno!»

Kmetijska zadruga v Dobropoljah sme biti ponosna na vspeh, katerega je dosegla v kratkem času dveh mesecev, odkar je začela poslovati. Zadrugnikov šteje že nad sto. Razprodalo se je že mnogo domačih pridelkov, udje so preskrbljeni z vsem, karkoli potrebujejo. V svoji zalogi ima mej drugim tudi zalogo dolenskega in tirolskega vina. V kratkem preskrbi zadrugnike tudi z umetnim gnojilom; v to svrho bo odbor povabil tajnika kmet. družbe, g. Pirca, da pouči zadrugnike o rabi teh snovij. Važnega pomena je tudi to, da bo zadruga preskrbela svoje člane z živino, posebno prašiči za pitanje, katere so morali poprej drago plačevati in so bili večkrat osleparjeni. Prihodnji teden se preseli zadruga v lastne prostore v novem domu, ki je navlašč zato prav dobro urejen. Največ zaslug si je za to prekoristno napravo stekel g. učitelj Jaklič, kateri z občudovanja vredno požrtvovalnostjo sam oskrbuje ogromno delo. Hvala mu! Začetek je bil skromen, toda vspeh bo tem večji. Nasprotniki se sicer jeze pene, ker vidijo, da ne morejo več odirati ubogega kmeta, toda

ves njihov trud je zaman. Mi smo postali neodvisni in delujemo pogumno nadalje v naš in naših potomcev prosep. Z božjo pomočjo bomo kmalu premagali vse ovire in s tem pokazali, da v združenju je moč.

Iz Trbovelj. Nesreče so se godile pri nas minule dni od 24.—28. avgusta jedna za drugo. Prvi se je ponesrečil Avg. Košir v tovarni za cement, ko je snažil stroj; v teku mu je strgalo roko, sedaj je v ljubljanski bolnišnici. Kdo je kriv? Vodstvo tovarne, ker ne pusti stroja ustaviti, da bi ga delavec osnažil brez nevarnosti. Drugi je neki Fabjan. Temu je vlak, ko ga je peljal k tovarni, poškodoval nogo. Upati je, da okreva. Tretji je Kahne; ta je tako nesrečno padel, da je že umrl. Zapustil je ženo in pet nedoraslih otrok. Kdo je kriv, da so zgubili otroci očeta? Četrti je Jozef Požua, katerega je v jami neka opora udarila, in tudi gotovo ne bo več okrevl. Peta je neka ženska; padla je po stopnjicah, kjer però premog; upati je, da še okreva. Vsem tem nesrečam je največ kriva lakomnost raznih akcijonarjev in pa uradnikov, ki ne skrbé za red in varnost pri delu in ne dajo časa, da bi delavec z varnostjo in opreznostjo opravljal svoje delo. Kdo bo sedaj skrbel za ponesrečene? — Sedaj pa še nekaj o naših socijih. Sodrug Čanšek je bil do sedaj predsednik naših soc. demokratov, ali odstavili so ga menda zaradi prevelikega reda pri računih in si izvolili nekega Karola Kagušek-a, zidarskega pomočnika. Bomo videli, kako bo kaj ta lovil nezavedne delavce in njih krvave krajcarje. No, saj pametno je bolj, da jih sami poženó po grlu, kakor bi jih pa pošiljali na Dunaj drugim židovskim sleparjem!

Politika po svetu.

Ruski car na Dunaju. Ruski car Nikolaj II. in carinja mudila sta se zadnje dni minulega meseca na Dunaju, kjer sta bila tri dni pri našem cesarju v gosteh. Ne samo cesarski dvor, ampak tudi ljudstvo je mladega carja prav navdušeno vsprejelo. Mesto Dunaj je bilo praznično oblečeno in vse ulice, koder se je visoka gospoda vozila, krasno opravljene z zastavami in slavloloki. Veselica za veselico se je vrstila na čast carju in carinji, ki sta izrazila svojo najvišjo zadovoljnost.

Deželnozborske volitve. Dasi je agitacija po vseh kronovinah jako živahna, vendar priprave za te volitve kaj počasi napredujejo. Liberalci vidijo, da jim je odklenkalo in zato se kar nič ne prizadevajo dobiti kak mandat, ampak nikdo noče več biti za kandidata. Ker delavci do sedaj še nimajo svoje kurije, se bo po nemških deželah naše države vršil boj le med klerikalci in krščanskimi socijalisti in nemškimi nacijskimi. Liberalizem bo namreč oblekel obleko nemškega nacijskizma in bo tako še nekaj časa strašil, a slednjič bode tudi ta stranka zginila s političnega površja.

Avstro-ogerska pogodba. Se zdaj se niso mogli pogoditi avstrijski in ogerski velemožje, koliko naj plača ta, koliko ona državna polovica za skupne stroške. —

Nasim poslancem moramo res pripoznati, da se v tej stvari prav vrlo drže in nočejo popustiti. To pa Mažare strašno grize in ker nimajo nikogar, nad komur bi se znosili, so že začeli ogerskemu ministerskemu predsedniku Banfiju spodmikati stól. Pa možu se je ta služba tako priljubila, da se mu kar nič ne ljubi pustiti mehki sedež. Zato pa predlaga sedaj, naj se napravi jednoletni provizorij, to se pravi, naj se dosedanja pogodba še za jedno leto podaljša, morebiti mu bo med tem mogoče kaj zmehčati trde glave avstrijskih poslancev. Pa če se mu tudi to posreči in če tudi še jedno leto Banfijsedi na ministerskem sedežu, potem ga bo pa vendar že kukec odnesel, od koder je prišel.

Kake sádove da prinaša brezverstvo na Ogerskem, o tem poroča nek protestantovsk list sledečo: V Hod-Mezö-Vasarhely, koder socijalna demokracija prav bujno cvete, se mnogo ljudij niti v kalvinski cerkvi ne dá več poročiti, niti ne prinašajo svojih otrok h krstu. V Aradu je 29 oseb v enem dnevu izpovedalo pred županom, da izstopijo iz kalvinske vere in postanejo brezverci. Isto je storilo v Rulpinu 100 katoličanov. — V Mako (pravo socijalistično gnezdo) je postalo 375 ljudij brezvercev, odkar so nove postave zadobile svojo moč. — Tako delajo socijalisti prostozidarjem na roke.

Kakor je znano, je papež Leon XIII. poslal poslanstvo k Meneliku, naj oprosti italijanske vjetnike. In Menelik je odgovoril, da bo papežu na ljubo spustil vse tiste, ki so doma v nekdanji papeževi državi. — Poročali smo, da je vendar jedenkrat neapoljski princ in italijanski prestolonaslednik dobil nevesto v Črni Gori. Ljudstvo italijansko tega ni nič kaj veselo, kaj pa tudi hoče v svoji revščini veseliti se sreče drugih. Italija z neumno afrikansko vojsko ni storila nič drugega, ko da je svojim ljudem izsesala zadnji mozeg. Sliši se pa tudi, da hoče Italija pomladi nadaljevati vojsko, ako bi Menelik ne spustil vseh vjetnikov. Pa tega menda ne bo treba, ker sv. Oče je pripravljen z lastnim denarjem odkupiti vjetnike. Kdaj bo kaj takega storil bogati Rothsild, nasproti kateremu je papež Leon XIII. le neznamenit prosjak?

Kaj naj porečemo o turških razmerah? Nič drugega, nego to, da je to klanje armenskih kristijanov največja sramota za naš prosvitljeni in človekoljubni vek in pa najgorji škandal za »krščanske« države, ki to gledajo. — V sredo, dne 26. avgusta so Armenci napadli opoludne otomansko banko v Carigradu in so nekaj uradnikov pomorili. Potem so se zaprli v bližnje hiše in metali bombe ter streljali na došlo policijo. — Mesto da bi se bila policija potrudila zgrabiti lopove, padla je po ostalih armenskih kristijanah in začelo se je grozovito klanje, ki je trajalo skoro štiri dni. Oblastva so posegla vmes, pa le v prid Mohamedanom, a ne kristijanom. In druge države? Tudi sedaj se nič ne ganejo; da, če bi bil kak čifut ubit, hej, to bi se Turku slaba godila; hkrati bi bila vsa Evropa po koncu. Ali tako pa, čemu bi se zmenil za to, saj so le kristijani! Pa reče kdo: Prav je, da so jih kaznovali Armence, ker ne dadó miru. In naš odgovor: Kaznovali naj bi

bili tiste, ki so umorili uradnike pri banki, a vseh klati, to ni človeško, ni pravično. Drugič pa tudi še to ni popolnoma gotovo, ali so bili to Armenci ali ne. Nekateri listi poročajo, da so bili le Turki v armenskih oblekah, da bi tako ljudstvo našuntali zoper Armence. Tudi židje so baje pomagali pobijati uboge Armence. Pa tudi če so Armenci res boj začeli, jih zamoremo sicer ne zavarjati, pač pa opravičiti; hoteli so si nekaj pravic pridobiti, a to se ne zgodi z orožjem v roci.

Razvedrilo. Vražji maček.

Ko sem bil na počitnicah, hodil sem vsako nedeljo po krščanskem nauku sedevati med vaske očete, ki so se zbirali pod košato staro lipo sredi vasi. O lipi se je pripovedovalo, da jo je vsadil prvi gospodar, ki je postavil tu svojo hišo, okoli katere je v teku časa narastla cela naša vas. Kdo je bil ta gospodar, se ne vé. Bila je glavno zbirališče očetov v nedeljo popoldne in pa fantov zvečer, kadar so sli na vas. Marsikaka pošena se je že razdrla pod njo, in da bi znala lipa govoriti in bi si bila zapomnila, kaj se je vse tu že pripovedovalo in govorilo, vedela bi nam mnogo povedati. Prvo besedo držal je v tem vaškem parlamentu Kozabrdnik, možak stare korenine, nizke postave in drobnih očíj. Mož je bil že precej Blaznikovih pratik porabil v svojem življenju, ker je že minulo čez osemdeset let, odkar ga je Bog postavil v pisan svet. Imel je izvanreden spomin, tako da je natanko vedel, kaj in kdaj in kako se je vse godilo že pred šestdesetimi leti v devetih farah krog njegove vasi.

Pravil ti je o Francozih, o tihotapeh, o rokovnjačih, o čarovnikih in Bog si ga vedi, kaj še vse. Bil je ziva kronika cele färe. Seveda vse, kar je pravil, videl je na svoje oči, ker trdil je, da le tisto verjame, kar prime.

Vsi so ga radi poslušali, ker je znal mož v resnici zanimivo pripovedovati, posebno mladi svet čudil se je njegovim zgodbam. Nekateri porednezi pa so trdili, da si sam sproti izmišluje in da laže, kakor bi buče sadil. Če so imeli prav, nečemo preiskavati.

Precejsnja kopica se jih je bila že nabrala, ko jo jaz primaham po stari navadi pod lipo. Govor se ni dal nič kaj razplesti, vrtil se je le okoli navadnih domačih stvari, kje bo kaj ta teden semenj, kje drugo nedeljo zeganje, po čim je zito letos.

Kozabrdnik je sedel med njimi in vlekel iz svoje stare pipice, o kateri je večkrat pravil, da mu jo je podaril francoski general. Njemu se ni jezik še nič omajal, ker zanj niso bili taki pogovori. Molčal je in kimal in čakal prilike. Slednjič se obrne k meni:

»V katero solo greš letos?«

»V zadnjo, če Bog dá, v osmo,« mu odvrnem.

»V osmo ze? No, letos se pa le pripravi in pridno poslušaj v šoli, letos se bodeš čarati učili. Točo boš

delal lahko, kakor mlinar pšeno, poprime močic in si strkava pipo na palcu.

»Ne verjemite, oče, saj ne bo tako. Saj se ne učimo tacega v šoli,« odgovarjam mu jaz.

»Kaj pa da ne. Le meni verjemite, možje, študentje znajo narediti vse; samo neko trdo postavo imajo od višjih, da ne smejo nobenemu povedati, kaj se uče v solah. Zato pa tajé tako. O, niso zastoj črne šole. Jaz že vem, kakó gre ta reč,« poprime zopet besedo, vidéč, da gre sedaj voda na njegov mlin.

»Kaj veš tudi o čaranju kaj? Saj še nisi bil nikdar v šoli,« oglasi se debel sosed.

»Bil ali ne bil, vem pa le. Misliš, da nosim zato osem križev na hrbtu, da bi bil zabit ko gabrova grča,« jezi se Kozabrdnik.

»No, kaj veš? Morda celó, kako čarovnice metlo jahajo in točo delajo,« draži ga drugi očanec.

»Tega ne ravno, ampak vem pa le kaj. Ko sem bil še mlad, hodila sva pogostoma, to se pravi, kadar je prišel domov na štruco — saj samo ob velicah praznikov je hodil — z Gregorjevim študentom skupaj. Saj vas ga ni poznal nobeden. Za nekaj velicega je bil postal potem doli nekje na Ogerskem. — On mi je marsikaj pravil, kar ne sme slišati vsak. Dobro se še spominjam, ko je prišel zadnje leto domov; zdelal je bil že osmo šolo. Šla sva po gozdu in vsako drevo se mu je priklonilo do tal. Potem pa naredi neko znamenje in spregovori nekaj po latinsko, in postala so zopet vsa drevesa mirna,« mož preneha.

»Kako pa, da so se mu klanjala?« vprašajo začudeno možje.

»Zakaj neki; učen je bil tako, da ga je celó drevje spoštovalo. — Pravil mi je tudi, kako moreš dobiti vse zaklade, ki so skriti pod zemljo,« poprime zopet govor Kozabrdnik.

»Kako?« sprašujejo možje po vrsti.

»Kako, to pa ni kar tje v en dan. Če ne delaš tako, kakor je pisano v bukvah, pa gresta z rogatim kar k nogam. Povedati vam hočem, ali nobeden naj se ne predrzne tako storiti, ker jaz sem že poskusil in si ne želim več.«

»Le povej, saj ne bo nobeden šel jih iskat,« sili cela vrsta v moža.

Kozabrdnik strka pipo in prične:

»Črnega mačka moraš dobiti, tacega, da ne bo imel niti jedne bele dlake. Tega moraš dejati živega kuhat; seveda na kvaterni četrtek o pol noči na vrhu hriba. Kadar je kuhan, mu pa vzemi iz repa najzadnjo kost in to doma prevrtaj. Skozi zvrtno luknjo boš potem videl vsako soboto večer od najmanjše do dvanajste ure vse zaklade v zemlji, kar jih je dve uri okoli tebe. Toda rečem vam, da nobeden kaj tacega ne stori, če ne bo imel ravno tako smolo, kakor sem jo imel jaz pred več ko štiridesetimi leti in pa Drnavčev Pepe, katerega je lanska zima pobrala. Zdajci prejenja in pomenljivo pokima z glavo, čakaje, da mu hitro naročé, naj pripoveduje svojo zgodbo. (Konec slédi.)

Socijalni pogovori.

Razmere v tukajšnji zvonarni so postale v zadnjem času že kar neznosne, odkar je nastavljen v tem podjetju delovodja-protestant. Že lansko leto smo morali v našem listu ožigosati njegovo nečuvstvo postopanje in menili smo, da bode edenkrat vendar že konec neznosnim krivicam, ki se godé delavcem Samassove tovarne. Toda varali smo se, kajti dogodek zadnjega tedna je zopet jasno pokazal, kako samooblastno postopa delovodja z ubogimi žrtvami kapitalističnega suženjstva. Kje hoče iskati delavec svojih pravic? Ako se pritoži, ko se mu godi krivica, ga odpodé kratkomalo iz službe! Menimo, da tudi protestantska vera ne dovoljuje takih nečuvnostij! Dalje vas vprašamo, gosp. delovodja, ali res menite, da so ubogi vaječki vaši psički, s katerimi smete postopati, kakor se vam zljubi? Je-li to pravično, da pretepete dečke brez vsakega vzroka, da jim odtegujete za kazen (!) znaten del od borega tedenskega zaslužka? Menite li, da s tem škodite vajencu? Nikakor ne, marveč njegovim starišem, ki pogostokrat komaj čakajo, da jim prinese sin par borih soldov, da mu morejo priskrbeti prepotrebne kruha? Tako ravnanje je res v nebo vpijoče! Mesto da bi se pripomoglo učencem do temeljitega izurjenja v dotični stroki in s tem do gotovega kruha, se postopa z njimi tako nečloveško in se jih še celo odpodi od dela, predno so dopolnili postavno učno dobo, tako da deček potem ni vajenec in ne pomočnik. Toliko smo opisali za danes, ako pa to ne bo odpravilo neznosnih krivic, oglasimo se kmalu zopet in še glasneje.

Drobtine.

Važen odlok za konsumna društva. Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo je dobilo svojedobno od tukajšnjega mestnega magistrata ukaz, da si mora takoj priskrbeti koncesijo za točenje vina, piva in žganja. Ker je društveni odbor mislil, da se mu s tem kratijo po zakonu zajamčene pravice, je vložil ugovor proti temu ukazu na vis. dež. vlado, katera ga je sedaj za društvo povoljno rešila ter razveljavila nalog slavnega magistrata. — Društvo sme torej po svojih pravilih točiti zadržnikom brez vsake posebne koncesije vino, pivo in tudi žganje.

All je soc. dem. društvo res podporno društvo? Koncem junija je umrl v Ljubljani France Armbruster, ki je bil redni član soc. demokratičnega splošnega del. izobraževalnega in podpornega društva. Ko je bil bolan, prosila je njegova žena pri vodstvu omenjenega društva za podporo, na kar se ji je odgovorilo, da društvo nima blagajne za tako podporo itd. Toraj, tukaj se beseda »podporno« ne sme tako razumeti, kakor pri drugih društvih, ki svoje bolne ude z denarjem podpirajo, marveč mora imeti kak drug pomen, katerega sem si jaz v svoji muhasti domisljiji tako-le raztolmačila: Soc. demokratični voditelji kupujejo in plačujejo za težko zaslu-

ženi denar zaslepljenih delavcev razne kole in količke (agitatorje in časnike), s katerimi denarne žaklje židovskih kapitalistov podpirajo, da bi se iz katerega kaj (med delavske stanove) ne raztreslo. Toraj je to društvo res »podporno« društvo v pravem pomenu besede. Ali sem zadela pravo?

Antonija.

Odgovor zadnjemu »Delavcu« št. 25. Iz Zagorja. Zadnji »Delavec« ima majhen dopisek iz Zagorja, v katerem je nakopičenih toliko lažij, kolikor ima »Delavec« stranij. Res, vresničuje se pregovor: laže, kakor »Delavec«. Ta list za ubogo (Čobal, ali ste vi ubog?) slovensko ljudstvo je sploh tako zmešan, kakor da bi ga pisali samo zmešani ljudje. Sedaj se podé za misel svobodno, katere nikjer ni, najmanj pri socialnih demokratih, kar je pokazal zadnji njih londonski shod, sedaj kličejo ogenj in strelo na »klerikalce«, to je krščanske socialiste, sedaj so za zvezo z liberalci, sedaj mahajo zopet po teh itd. Kdo vas še razume, slavna in bogata gospoda pri »Delavcu«, ki »zastopate« ubogo ljudstvo!! Da, »zastopate« ga z — lažjo! Kedaj je pisal »Glasnik« o rudarskem ali premogarskem shodu iz dne 12. julija? Ali ni »Glasnik« pisal, da je shod vršil se dne 5. julija? Kje je tu govorjeno o kakih premogarijih? Kedaj smo trdili, da se je shoda udeležilo 200 rudarjev!? Mi bi se lagali, ko bi pisali tako, kakor pišete vi. Rudarjev se sto ni bilo! Ali se Vam sanja ali kali, da tako meni nič, tebi nič mečete »cifre« na papir. Morda za parado? Poglejte se jedenkrat »Glasnik« št. 18. in sram vas bilo!! To je jedna! Sedaj pride druga. Dopisniku »Delavca« je menda agitirati in govoriti na javnem shodu vse en vrst. Kdo za Boga pa piše in kje stoji, da je Čobal celi teden agitiral za shod? Kje? V »Glasniku« stoji, da se je zagorski hauptagent, tisti, ki dobi za svoje »postopanje« 30 gl. iz žuljavih rok na mesec, potil celi teden, kaj bi povedal svojim vernim ovčicam? Se li to pravi agitirati? In ljudje tako majhne distinkcije se hoté poditi za misel svobodno? To je druga. Pride pa še tretja in četrta. Kje je zapisano v »Glasniku«, da je Čobal samo lagal in zabavljaj duhovnikom? Le na dan s tistim »Glasnikom«! Dalje se laže »Delavčev« dopisnik, ko pravi, da se je le socialna demokracija potegovala vedno za zboljšanje delavskih plač! Tako? Le poslušajte, Vam bomo to zboljšanje delavskih plač nekoliko razložili, ker sicer bi ljudje bili res tako neumni, da bi v to verjeli. Čobal in tutti quanti naj si zapišejo jedenkrat za vselej sledeče za svoja ušesa: Naši delavci so imeli vsak svojo gredo ali njivico, kjer so si lahko pridelavali zelenjave, krompirja itd. A te grede so izgubili pri zadnjem štrajku vsi tisti, ki so trdovratno in svojeglavno trobili v Grablevčev rog in hoteli z njegovo močjo vse doseči s silo. Delavci, ki niso stanovali v rudniških hišah, so dobivali vsak mesec 1 gld. za stanovanje, a ta mesečni goldinar (e, kaj bo ta beračija, kaj ne Čobal) so izgubili vsi dotični delavci vsled tega, ker so soc. dem. zahtevali po svojem »poslancu« Grabjovcu stanarino od rudnika, še predno je denar prišel

z Dunaja! Kdo je tedaj kriv? Soc. dem. penzionisti! Res, človek jim ne more reči drugače. Socialno demokratični generali so odnesli iz Zagorja že več kakor 400 gld. Živ krst ne vé, kje so, ne kam so šli! Na dan z njimi! Kdo bo nam stopil na prste? Mi težko čakamo, le pridite! Ali so pa šli morda za »penzijo«? Tako in na tak način se potegujejo ti ljudje za zvišanje delavskih plač. Seve! Kako bi sicer ti gospodje tako »nobel« živeli, kdo bi jim kupoval rudečih kravat in fino olikanih srajc in lepo oglajenih narokavk, ko bi se ne potegovali za zvišanje delavskih plač, da potem sami iztiskajo iz žepa ubogim trpinom. Kjer je več, se tudi več dobi, seveda! To je resnica! Ko bi se delavcem ne zvišale, kako in kje pa bi dobil za Boga 30 gld. na mesec agent Čobal? V Zagorju pa jih je dobil. Redi se od delavskih žuljev, ki se sam k večjemu jedenkrat na dan pripogne! Delavec, njegov sodrug, hodi trdo delat v jamo in s krampom razbija božji svet pod zemljo, da se vse kadi in teče od njega — in še na 30 gld. ne pride na mesec. Čobal jih pa ima! Ali prime ta kedaj kramp v roke? Kje je tu enakost!? bratstvo! Hm! Ljudje božji, recite mu vender, da smo si vsi jednaki, vsi bratje na svetu. Reci mu danes ti, da boš danes ti agent, — dober je goldinarček na dan — hola, Čobal pa v jamo premog grizt! Le svetujte mu to, bote videli, kakšen obraz bo naredil! Tako vas imajo ti gospodje za norca. Ali so Vam vaši generali storili le za jeden krajcar zastonj? Mislamo, da ne. Sicer pa — kakor si boste postljali, tako boste ležali! Zelimo pa samo, da bi se oči ne odprle prepozno. — V nedeljo, dne 23. avgusta je napravila kat. delavska družba v svojem domu »cesarsko slavnost«. Preč. gosp. župnik je kot načelnik družbe proslavljal v izbranih besedah našega cesarja kot dobrega in usmiljenega človeka in vernega kristijana. Prolog je z navdušenim glasom govoril gosp. Luka Habat ml. Na to so igrali »krojača Fipsa«. Kaj hočemo reči o naših igralnih močéh? Glavna oseba, krojač Fips (gosp. Rems) je dopadala vsem, ker gosp. nima talenta za pretiravanje, temveč igra popolnoma naravno in kar je največ vredno, tudi gotovo in sigurno. Gosp. Rems vzbuja neprisiljen, naraven smeh, smeh od srca. Njegova varovanka Lizika (gdč. I. Pitakova) ga je seveda ne pretirano, pač pa popolnoma naravno varala, dokler je mogla. Ko pa je Fips zapazil prevaro, si je res nekaj časa stiskal svoje ubogo srce in zdihoval, kakor je tako navada, potem pa je vsemu svetu fige pokazal in se bogato oženil. Tudi drugo igralno osobje je ugajalo popolnoma. — »Delavec« če le more dregne s svojo blatno pestjo ob Zabovnika. Podtika mu, da delavce tako šikanira, da onemogli padajo na zemljo. Kako on šikanira delavce, bo pokazala izjava cink. delavcev, da se naredi konec nesramnim lažem judovske podgane »Delavca«. — Slučajno smo dobili v roke »Tagespost« iz Gradca št. 226. Objavila je obsiren popis druge seje soc. dem. shoda iz Štajerske. Neki sodrug Purglec se je strahovito znosil nad nemško soc. dem. Očitaj ji je, da slavna Parteileitung ni pripustila ustanoviti slov. del. društvo

v Gradcu. Nato mu odgovori neka nemška gos (Gans), da so se izdali v teku zadnjih let tisoči in tisoči gld. Ves denar pa da je bil zavržen, češ da so vsi slov. delavci postali — *Gesinnungslumpen*, ker so ekstremno-narodni, hoteč pozreti slehernega Nemca. O zagorskih 4000 gld. ni zinil nihče ni besedice. — Kar smo pisali v »Glasniku«, ostane pribito in ne prekličemo niti jedne črke. Če so Čobalu res pri srcu zagorski reveži, naj večkrat prebere zadnji »Glasnik«, kjer smo ga na vse večne čase fotografirali, kakoršen je in kakor živi. Vemo sicer, da ni vse zlato, kar se sveti in da je tudi v naši družbi mnogo gnijlobe, ali taka pa vender še ni naša družba, da se bo radi nje začel v Zagorju anarhizem, kakor smo slišali. Mi se tudi nožev ne bojimo. Za to malenkost se mi ne zmenimo, kakor Čobal ne za njemu nepotrebne besede kaplana Svigeljna. Zivelci zagorski reveži, gosp. Čobal!

Socijalno-demokratska sloboda. Na ladjedelnici v Kišlu je izdal neki delavec, Lorencen po imenu, brošuro proti socijalni demokraciji. Vsled tega so padli po njem socijalisti, ki so tam mnogobrojno zastopani, in revež ni nikjer varen pred njihovo surovostjo. Tako daleč je prišlo, da mora on pozneje v delo in poprej od dela, da ga po poti ne napadejo nasprotniki. Večkrat je že morala policija skrbeti za njegovo varnost. Tako se ravna po socijalisti po svojih postavah in spolnujejo svoj načrt, katerega so odobrili v Erfurtu in ki govori mej drugim o slobodnem izražanju mislij. Sami smejo počenjati vse, a nasprotnik se ne sme ganiti. — Lepa »sloboda«.

V delo sprejemem
čevljarskega pomočnika
ki je dober delavec in krščanskega značaja

Franjo Picelj,
čevljarski mojster, Novo Mesto.

V poduk za izdelovanje lončenih pečij se
vsprejme

učenec

14 do 16 let star, sin poštenih krščanskih starišev. Dogovor pismeno ali ustno.

Brata APPE
v Novem Mestu.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pietersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

urar **LUKA VILHAR** urar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24-15

Palčice

in galanterijsko blago priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle.)

Karol Dostal

tapetnik

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča svojo pošteno, zanesljivo in ceno trdko v obilno naročevanje vseh v tapetniski obrti spajajočih izdelkov.

Čast domačemu obrtu!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Svoji k svojim!

24-17

Prihodnja številka Glasnika izide 24. septembra.